

KRAJSKÝ PAMIATKOVÝ ÚRAD TRNAVA
Cukrová 1, 917 01 Trnava

Číslo konania : KPUTT-2018/3881-2/11693/ZEL
Vybavuje/linka: Mgr. Zelina/2452823
V Trnave, dňa 12. 2. 2018

Krajský pamiatkový úrad Trnava, ktorý je podľa § 11 odseku 1 zákona NR SR číslo 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu, v znení zákona č. 479/2005 Z. z. a zákona č. 208/2009 Z. z. (ďalej len „pamiatkový zákon“) vecne príslušným orgánom štátnej správy a podľa § 9 ods. 5 pamiatkového zákona miestne príslušným orgánom štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu, v súlade so zákonom číslo 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), v znení neskorších predpisov, vydáva toto

rozhodnutie

Krajský pamiatkový úrad Trnava podľa ustanovenia § 32 ods. 4 a § 32 ods. 10 pamiatkového zákona po preskúmaní žiadosti vlastníka Mesta Senica, so sídlom Štefánikova 1408/56, Senica, vo veci zámeru obnovy národnej kultúrnej pamiatky letohrádok, Štefánikova ulica 724, parc. č. 94, v k. ú. Senica, ktorý je zapísaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR pod číslom 12085/1, rozhodol, že v žiadosti navrhovaný zámer obnovy

je prípustný

v zmysle predloženej projektovej dokumentácie „Sokolovňa – Rekonštrukcia objektu“, vypracovanej Akad. arch. Mariánom Boršošom v roku 2016, pri dodržaní nasledujúcich podmienok:

1. V predstihu pred začiatkom prác na obnove bude oprávnenou osobou vykonaný reštaurátorský výskum s návrhom na reštaurovanie.

2. Reštaurátorský výskum bude zameraný na fasády objektu a taktiež na doskúmanie výtvarnej výzdoby interiéru.
3. Návrh na reštaurovanie bude zameraný:
 - na konzerváciu dochovaných slohových štukových prvkov, rezného muriva a omietok v exteriéri
 - na prezentáciu slohových štukových prvkov, dopĺňanie chýbajúcich častí a rekonštrukciu absentujúcich prvkov na fasádach
 - na konzervovanie a prezentáciu prípadných nálezov hodnotnej výtvarnej výzdoby v interieri.
4. Reštaurátorský výskum spolu s návrhom na reštaurovanie musí byť predložený KPÚ Trnava na vydanie rozhodnutia.
5. Práce na obnove, vyžadujúce konzerváciu dochovaných slohových prvkov a detailov vrátane omietkových a náterových vrstiev, ako aj rekonštrukcia a dopĺňanie plastických a dekoratívnych prvkov fasád budú mať reštaurátorský charakter. Zvyšné práce na obnove slohových prvkov a detailov budú mať umelecko-remeselný charakter.
6. Reštaurovanie pamiatkových objektov môže podľa § 33 ods. 7 pamiatkového zákona vykonávať:
 - a) pamiatkový úrad prostredníctvom fyzických osôb, ktoré sú v pracovnoprávnom vzťahu s pamiatkovým úradom a spĺňajú kvalifikačné predpoklady na reštaurovanie podľa § 33a pamiatkového zákona,
 - b) člen Komory reštaurátorov podľa § 5 ods. 2 písm. a) až zákona č. 200/1994 Z. z. o Komore reštaurátorov a o výkone reštaurátorskej činnosti jej členov so špecializáciou **S9** - Reštaurovanie štukových plastík, štukových architektonických článkov a súvisiacich omietok v interiéroch a exteriéroch objektov historickej architektúry,
 - c) vysoká škola v rámci študijného programu reštaurátorská tvorba, uskutočňovaného v študijnom odbore reštaurátorstvo.
7. Farebnosť, navrhovaná v projektovej dokumentácii je predbežná a bude spresnená po vykonaní reštaurátorského výskumu.
8. Detaily riešenia okenných a dverných výplní vrátane zámočníckych prvkov musia byť vo predprekonzultované a odsúhlasené zo strany KPÚ Trnava.
9. Na dopĺňané nové prvky krovu nesmie byť použitá farebná chemická impregnácia. Všetky nové drevené prvky v krovovej konštrukcii musia byť dôkladne očistené od kôry.
10. Typy osvetľovacích telies je potrebné prekonzultovať a odsúhlasiť zo strany KPÚ Trnava.
11. Umiestnenie hasiacich prístrojov a hydrantov v priestoroch s historickým charakterom je potrebné riešiť takým spôsobom, aby v interieri nepôsobili rušivo.
12. Vlastník je povinný v dostatočnom časovom predstihu oznámiť KPÚ Trnava začiatok a predpokladaný koniec prác na obnove.

Každú zmenu oproti, alebo nad rámec tohto rozhodnutia je nutné prerokovať podľa § 32 ods. 9 pamiatkového zákona s Krajským pamiatkovým úradom Trnava.

Rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu Trnava má platnosť 3 roky odo dňa nadobudnutia právoplatnosti, ak v tejto lehote nebol vykonaný úkon, na ktorý sa vzťahuje.

Odôvodnenie:

Na KPÚ Trnava bola doručená žiadosť vlastníka Mesta Senica, so sídlom Štefánikova 1408/56, Senica, vo veci zámeru obnovy národnej kultúrnej pamiatky letohrádok, Štefánikova ulica 724,

parc. č. 94, v k. ú. Senica, ktorý je zapísaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR pod číslom 12085/1. Súčasťou žiadosti je projektová dokumentácia „Sokolovňa – Rekonštrukcia objektu“ vypracovaná Akad. arch. Mariánom Boršošom v roku 2016.

Zámerom vlastníka je komplexná obnova letohrádku za účelom zriadenia spoločenských a expozičných priestorov v suteréne a na 1. NP podľa predloženej projektovej dokumentácie. Objekt letohrádku prešiel v druhej polovici 20. storočia rozsiahlymi úpravami utilitárneho charakteru, ktoré negatívnym spôsobom poznačili jeho historický výraz a prezentáciu jeho pamiatkových hodnôt. Aplikácia nepriedušných brizolitových omietok na všetkých fasádach zároveň zhoršila stavebno-technický stav objektu, najmä plôch s pôvodne pohľadovým exteriérovým režným murivom. Zároveň boli odstránené dekoratívne prvky fasád (najmä šambrány okien) s výnimkou veže. Cieľom obnovy má byť rehabilitácia historického exteriérového výrazu a odstránenie najrušivejších utilitárnych zásahov v interiéri. Pri obnove je v projektovej dokumentácii navrhnuté zachovanie všetkých hodnotných slohových prvkov a detailov. Zároveň má byť prezentované riešenie fasád s pohľadovým režným murivom z prvej stavebnej etapy, ktoré však pretrvávalo až do druhej polovice 20. storočia.

V roku 2017 bol objekt letohrádku vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku. Ešte v roku 2016, v súvislosti s prípravou projektovej dokumentácie, bol na budove vykonaný architektonicko-historický výskum, realizovaný Ing. Arch. Alexandrom Némethom a Ing. Zdenkom Bobáňom. Tento výskum slúžil ako podklad pre vypracovanie predloženej projektovej dokumentácie, ktorá rešpektuje pamiatkové hodnoty letohrádku. Počas architektonicko-historického výskumu boli zachytené slohové omietkové a náterové vrstvy v exteriéri aj v interiéri. Ako primárna vrstva bola zachytená svetlozelená farebnosť na bielej štukovej vrstve v kombinácii s pohľadovým režným murivom. Nasledovala okrová farebnosť náteru a potom súčasný brizolit. Nálezy omietkových a náterových vrstiev neboli ďalej podrobnejšie skúmané a rozsah sondáže bol limitovaný tým, že objekt bol využívaný iným vlastníkom. Na základe nálezu náterových vrstiev sa do projektovej dokumentácie premietla farebnosť fasád z primárnej úpravy objektu. KPÚ Trnava považuje tento návrh za predbežný a farebné riešenie sa spresní po vyhodnotení stratigrafie vrstiev fasád objektu na východnom okraji v časti, ktorá prešla úpravou pri adaptácii letohrádku na Sokolovňu za prvej ČSR. Pokiaľ sa podarí stotožniť farebnú úpravu s týmto obdobím stavebného vývoja, bolo by žiaduce objekt prezentovať v tomto výraze.

Okrem zistenia farebnosti fasád a prítomnosti výtvarnej výzdoby v interiéroch je reštaurátorský zásah na objekte potrebný najmä z hľadiska technického stavu slohových prvkov a detailov. Aby bolo možné tieto prvky zachovať v originálnej substancii, je potrebné vykonať ich odbornú konzerváciu a konsolidáciu zároveň s citlivým doplnením úbytkov hmoty a profilácie. Reštaurátorský zásah je žiaduce vykonať aj v súvislosti s rekonštrukciou zaniknutých dekoratívnych šambrán okien, kde bude mať na výsledok obnovy slohového výrazu veľký vplyv prevedenie štukových detailov.

Na prezentáciu pamiatkových hodnôt objektu a rehabilitáciu jeho hodnotného slohového výrazu budú mať vplyv aj profily okenných výplní a detaily riešenia dverných výplní vrátane zámočníkových prvkov. Všetky tieto prvky je potrebné riešiť ako atyp formou rekonštrukčnej kópie. K celkovému vyznaniu interiéru prispieva aj osvetlenie. Z uvedených dôvodov je potrebné všetky tieto prvky a detaily konzultovať a dať na odsúhlasenie KPÚ Trnava.

Umiestnenie hasiacich prístrojov a hydrantov v priestoroch s historickým charakterom je potrebné riešiť takým spôsobom, aby v interiéri nepôsobili rušivo. To je možné dosiahnuť vhodným architektonickým riešením.

Z dôvodu prezentácie pamiatkových hodnôt krovu je na ošetrovanie dreva potrebné používať bezfarebné, nie farebné prípravky. Všetky nové drevené prvky, vkladané do krovu, musia byť dôkladne zbavené kôry, aby nedošlo ku kontaminácii historickej konštrukcie podkôrnym hmyzom.

Letohrádok v Senici vznikol v 19. storočí. Autori architektonicko-historického výskumu predpokladajú dobu vzniku v roku 1838 na základe dekoratívnej kartuše na historickej fotografii. Primárny objekt bol pôdorysne menší v tvare písmena U. Na konci 19. storočia bol upravený veľkostatkárom Štefanom Vagyonom pre jeho syna Arpáda. Letohrádok v štýle maďarskej secesie bol situovaný v anglickom parku s cudzokrajnými drevinami. Po vzniku 1. ČSR získala objekt telovýchovná organizácia Sokol, ktorá objekt rozšírila o východné krídlo, pričom jeho výraz sa prispôboval staršej podobe objektu. V druhej polovici 20. storočia bolo z južnej strany na západnom okraji objektu pristavané južné krídlo so sedlovou strechou. Historický výraz objektu bol znehodnotený celoplošným aplikovaním brizolitovej omietky a výstavbou železobetónových schodísk a terasy.

Podmienky tohto rozhodnutia nebránia vydaniu stavebného povolenia stavebného úradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia prostredníctvom Krajského pamiatkového úradu Trnava na Pamiatkový úrad SR v Bratislave.

Toto rozhodnutie je možné preskúmať súdom v zmysle § 47 ods. 4 správneho poriadku až po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

Ing. arch. Gabriela Kvetanová
riaditeľka
Krajského pamiatkového úradu Trnava

Doručuje sa :

1. Mesto Senica, Štefánikova 1408/56, Senica